

אפיון דפוסי שימוש באינטרנט באמצעות מכשיר iPhone / טל אברמיצקי

תקציר:

מחקר זה בודק מהן התמות המרכזיות והתנהגויות המידע המאפיינות גלישה באינטרנט באמצעות ה-iPhone, וכמו כן מהם גורמי ההקשר המשפיעים על התנהגויות הגלישה ומהי ההשפעה של התופעה על חיי היום יום של המשתמשים. מכשיר ה-iPhone נבחר בשל הפופולריות שלו והן בשל מערכת ההפעלה ה"סגורה", שלא מאפשרת הכנסת שינויים, ועל כן בכל המכשירים ישנו מנשק אחיד המאפשר השוואה בין משתמשים.

המחקר נערך בשיטת מחקר איכותנית באסטרטגיית "תיאוריה מעוגנת בשדה", בה המודל נבנה מתוך דברי הנבדקים בשטח וללא השערות קודמות. נבחרו 20 נבדקים, בגילאי 26-44, מהם 10 גברים ו-10 נשים, המשתמשים במכשירי iPhone מדור שלישי או רביעי. עם הנבדקים נערכו ראיונות עומק חצי מובנים, מגובים בשאלונים קצרים לניתוח אפליקציות לצורך השלמת המידע המתקבל בראיונות. מתוך תמלילי הראיונות הועלו קטגוריות משותפות לכלל המדגם, מהן עלו בהמשך קטגוריות גרעין. בנוסף המחקר העלה אפיון פרטני של קבוצות משתמשים בעלי מאפיינים דומים.

מסקנות המחקר מעידות כי ממדים של נגישות וזמינות מידע מאפיינים את השימוש ב-iPhone. הגלישה דרך המכשיר נעשית כל היום ובכל מקום, החל בהפסקות הקצרות ביותר במהלך היום וכלה בסיטואציות חברתיות. נגישות זו משנה את ההתנהלות בחיי היומיום: גולשים בכל רגע דל, משך כל אפיזודת גלישה מתקצר, אופן השימוש במחשב הביתי משתנה. הגלישה במכשיר מאפשרת סיוע בהתנהלות ביומיום ומהווה תחליף לזיכרון האנושי, השימוש במכשיר מאפשר לנהל את עצמינו בצורה יעילה יותר ומשפר תהליכי קבלת החלטות. הגבולות שהיו קיימים בעבר בין בית ועבודה מטשטשים. המכשיר ותכונותיו מאפשרים גם תופעה של "פיצול קשב":

היכולת להתעדכן בסלולרי תוך כדי סיטואציות חברתיות, ומעבר מהיר בין פעילויות שונות. במחקר זהו השלכות של המכשיר על התנהלות האדם בחיי היומיום, על אינטראקציות חברתיות וכן על גבולות תפקידים וחיי עבודה. מעבר למודל זה, המאפיין את רוב הנבדקים, זהו במחקר קבוצות משתמשים בעלות אורח חיים דומה המציגות דפוסי גלישה משותפים: קבוצת הסטודנטים, צעירים רווקים במהלך לימודים לתואר, הראתה שימוש במכשיר כסמל סטטוס, המשמש בעיקר לצרכים חברתיים ולתקשורת. קבוצת המנהלים, מקימי עסקים פרטיים ובעלי משפחות, משתמשים במכשיר ככלי עסקי-ניהולי וניצלו רבות את הפונקציות הכלכליות שבו. קבוצת האמנים, עצמאים בתחומי האמנות ולרוב בעלי משפחות, עושים שימוש באופן יצירתי במכשיר תוך ניצול יכולותיו הוויזואליות והגרפיות. קבוצת השכירים, לרוב בעלי משפחות המחזיקים במשרות קבועות, הראתה שימוש פרטי ועמדו בסירובם לסנכרן את המכשיר עם מקום עבודתם. עיקר החידוש של המחקר בזיהוי ואפיון גורמי הקשר המשפיעים על אופן הגלישה ואף ביצירת מודל מאפיין לתמות המרכזיות שעלו מן הראיונות ובניתוח ההשפעה על חיי היום יום. בנוסף מחקר דומה טרם נערך בישראל וחשיבותו גם בהגדרת התופעה וייחודה בארץ, כפי שעולה מהשוואה בין תוצאות מחקר זה ומחקרים דומים מארצות אחרות. ממצאי המחקר יכולים להוות בסיס למחקר כמותי בכלים מדויקים, למשל של קבוצות המשתמשים השונות והשוואת דפוסי הגלישה השונים אותן הן מציגות. תרומת המחקר כפולה: תרומה מדעית לזיהוי התופעה החדשה ותרומתו המעשית לסיוע למפתחי מכשירים ואפליקציות בהבנת צרכי המשתמשים ודרישותיהם.

מספר מיון בספרייה:
621.38456 אבר.אפ תשע"ב

מספר מערכת בספרייה:
001229125